

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково -
педагогічної роботи

АНТОН ПАНТЕЛЕЙМОНОВ

“супиш” 2020р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Країнознавство

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

(шифр і назва)

спеціальність 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

(шифр і назва)

освітньо-професійна програма Міжнародна інформація та міжнародні комунікації

(шифр і назва)

вид дисципліни: обов'язкова

факультет Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

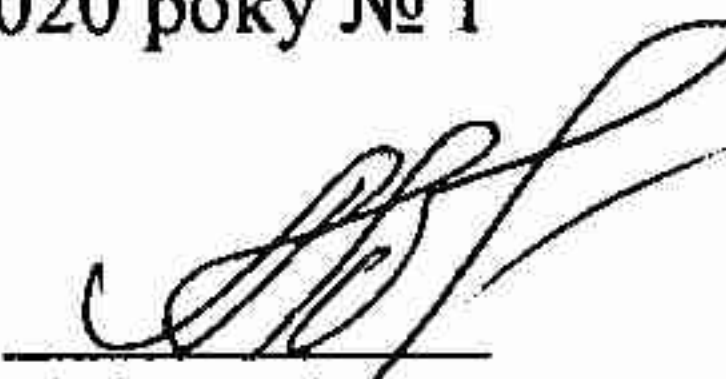
“ 28 ” 08 2020 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: к.ю.н., доцент кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки Олена ФАЙЄР

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Протокол від “ 26 ” 08 2020 року № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

Людмила НОВІКОВА
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
«Міжнародна інформація та міжнародні комунікації»
назва освітньої програми

Гарант освітньо-професійної програми
«Міжнародна інформація та міжнародні комунікації»

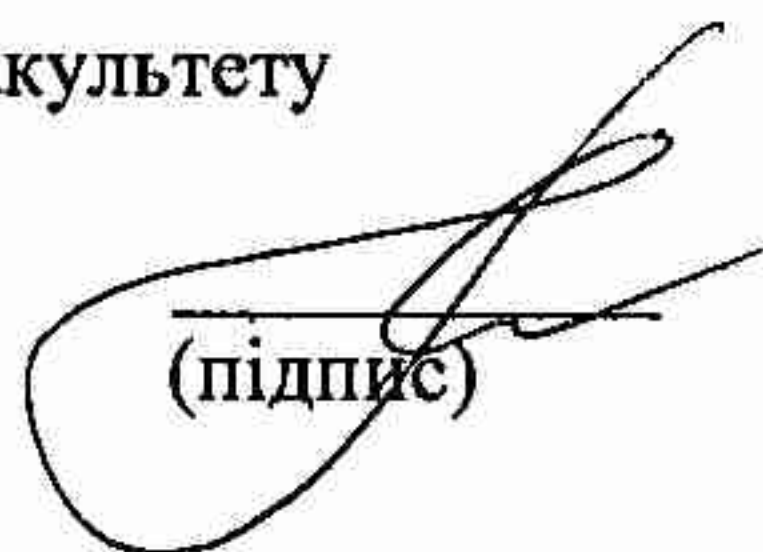

(підпис)

Ігор ХАРЧЕНКО
(ім'я та прізвище)

Програму погоджено методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин і туристичного бізнесу

Протокол від “28” серпня 2020 року № 1

Голова науково - методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

(підпис)

Лариса ГРИГОРОВА - БЕРЕНДА
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Країнознавство» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки **бакалаврів** за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», освітньо-професійна програма «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Країнознавство» є формування у студентів як майбутніх висококваліфікованих спеціалістів необхідного базису знань про державно-правові явища, особливості політичної, економічної, соціальної систем, їх спільні і відмінні риси, загальне й особливе в їх функціонуванні і розвитку у різних країнах світу.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК 1 - здатність до абстрактного мислення, аналізу;

ЗК 3 - здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичній діяльності;

ЗК 5 - здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, зокрема завдяки використанню інформаційних і комунікаційних технологій;

ЗК 8 - здатність працювати як автономно, так і у команді;

ЗК 11 - здатність діяти відповідально, проявляти громадянську свідомість, відповідати за якість виконаної роботи.

- формування наступних фахових компетентностей:

ФК 3 - знання про стан досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.

ФК 11 - розуміння характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав;

1.3. Кількість кредитів - 8

1.4. Загальна кількість годин - 240

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	-й
Семестр	
3, 4-й	-й
Лекції	
64 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
48 год.	год.
Лабораторні заняття	
- год.	год.
Самостійна робота	
128 год. (в тому числі)	год.

Індивідуальні завдання
30 год.

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

Матриця відповідності освітнього компонента ОК15. «Країнознавство», методів навчання та форм оцінювання, які використовуються, програмним результатам навчання, визначеним освітньо-професійною програмою «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації»

Результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 3-знання про природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях;	пояснювально-ілюстративний, евристичний, метод проблемного викладу, репродуктивний інші	усне опитування, письмовий та тестовий контроль, контроль на лекціях та практичних заняттях; оцінювання: доповідей, курсової роботи, письмових залікової та екзаменаційної робіт
ПРН 11 - визначати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні, юридичні, економічні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобальних процесів.	-/-	-/-
ПРН 12 - проводити самостійні дослідження проблем міжнародних відносин із використанням наукових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів.	-/-	-/-
ПРН 21 — здійснювати самостійні індивідуальні та групові дослідження в сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, регіоналістики та міжнародних комунікацій, готувати та оприлюднювати звіти про результати досліджень.	-/-	-/-
ПРН 24-брати участь у фахових дискусіях із проблем міжнародних відносин, зовнішньої політики та міжнародних комунікацій, поважати опонентів і їхню точку зору.	-/-	-/-

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Методологічні засади країнознавства

Тема 1. Країнознавство як наука та учбова дисципліна.

Предмет, метод та завдання країнознавства. Об'єкт вивчення країнознавства. Підходи до вивчення країнознавства. Головні завдання країнознавства. Країнознавство як наука. Роль країнознавства у сфері зовнішніх економічних та політичних зв'язків.

Тема 2. Просторово-територіальна організація держав світу. Поняття держави.

Географічне положення держав світу. Основні теорії походження держави (договірні, патріархальні, класова, психологічна, теорія насильства та інші). Історичні типи держави. Поняття та ознаки держави (територія держави, її населення та інші), функції держави. Сутність сучасної держави.

Тема 3. Держава в політичній системі суспільства.

Поняття суверенітету держави та його співвідношення з суверенітетом народу та суверенітетом нації. Громадянське суспільство та держава. Поняття громадянського суспільства та його ознаки. Політична система суспільства та держава. Елементи політичної системи суспільства. Поняття та структура форми держави. Види державного правління: монархія та республіка. Форми державного устрою держави: унітарні держави, федерації та конфедерації. Поняття та види політичного режиму держави. Механізм та апарат держави. Партійна система держави.

Тема 4. Регіональний поділ світу. Держава як учасник міжнародних відносин.

Загальні засади районування світу. Регіони світу: країни Європи, країни Азії, країни Африки, країни Північної та Південної Америки, країни Австралії та Океанії. Поняття та функції держави як учасника міжнародних відносин.

Розділ 2. Загальна характеристика політичної, економічної, соціальної та правової систем країн світу

Тема 5. Країнознавча характеристика України (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем України).

Форма держави Україна (форма правління - республіка, форма державного устрою - унітарна держава, політичний режим - демократичний). Політична система України: поняття, елементи (суб'єкти політики, політичні норми та принципи, політичні відносини внутрішні та міжнародні, політична ідеологія та культура). Загальна характеристика економічної, соціальної та правової систем.

Тема 6. Країнознавча характеристика країн Європи (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Європи).

Форма держав Європи (країни Західної Європи: Німеччина, Франція, Велика Британія, Італія; країни Центральної Європи: Польща; країни Східної Європи: Росія, Казахстан, Туреччина; країни Північної Європи: Скандинавські країни): форма правління - республіка або монархія, форма державного устрою - унітарна держава або федерація,

політичний режим - демократичний або авторитарний. Політична система країн Європи: поняття, елементи (суб'єкти політики, політичні норми та принципи, політичні відносини внутрішні та міжнародні, політична ідеологія та культура). Загальна характеристика економічної, соціальної та правової систем.

Тема 7. Країнознавча характеристика країн Азії (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Азії).

Форма держав Азії (країни Закавказзя: Грузія; країни Центральної Азії: Узбекистан; країни Південно-Західної Азії: Іран; країни Південної Азії: Індія; країни Східної Азії: Китай, Японія; країни Південно-Східної Азії: Індонезія): форма правління - республіка або монархія, форма державного устрою - унітарна держава або федерація, політичний режим - демократичний або авторитарний. Політична система країн Азії: поняття, елементи (суб'єкти політики, політичні норми та принципи, політичні відносини внутрішні та міжнародні, політична ідеологія та культура). Загальна характеристика економічної, соціальної та правової систем.

Тема 8. Країнознавча характеристика країн Північної та Південної Америки (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Північної та Південної Америки).

Форма держав Північної та Південної Америки (країни Північної Америки: Сполучені Штати Америки, Канада, Мексика; країни Центральної Америки: Куба; країни Південної Америки: Бразилія, Аргентина, Чилі): форма правління - республіка або монархія, форма державного устрою - унітарна держава або федерація, політичний режим - демократичний або авторитарний. Політична система країн Північної та Південної Америки: поняття, елементи (суб'єкти політики, політичні норми та принципи, політичні відносини внутрішні та міжнародні, політична ідеологія та культура). Загальна характеристика економічної, соціальної та правової систем.

Тема 9. Країнознавча характеристика країн Африки (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Африки).

Форма держав Африки (країни Північної Африки: Єгипет; країни Західної Африки: Нігерія; країни Центральної Африки: Демократична Республіка Конго; країни Східної Африки: Кенія; країни Південної Африки: Південно-Африканська Республіка): форма правління - республіка або монархія, форма державного устрою - унітарна держава або федерація, політичний режим - демократичний або авторитарний. Політична система країн Африки: поняття, елементи (суб'єкти політики, політичні норми та принципи, політичні відносини внутрішні та міжнародні, політична ідеологія та культура). Загальна характеристика

економічної, соціальної та правової систем.

Тема 10. Країнознавча характеристика країн Австралії та Океанії (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Австралії та Океанії).

Форма держав Австралії та Нової Зеландії: форма правління - республіка або монархія, форма державного устрою - унітарна держава або федерація, політичний режим - демократичний або авторитарний. Політична система країн Австралії та Нової Зеландії: поняття, елементи (суб'єкти політики, політичні норми та принципи, політичні відносини внутрішні та міжнародні, політична ідеологія та культура). Загальна характеристика економічної, соціальної та правової систем.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	ІНД.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Розділ 1. Методологічні засади країнознавства

[illegible]

Тема 5. Країнознавча характеристика України (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем України).	16	6	4	-		6						
Тема 6. Країнознавча характеристика країн Європи (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Європи).	16	6	4	-		6						
Тема 7. Країнознавча характеристика країн Азії (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Азії).	16	6	4	-		6						
Тема 8. Країнознавча характеристика країн Північної та Південної Америки (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Північної та Південної Америки).	16	6	4	-		6						

Тема 9. Країнознавча характеристика країн Африки (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем Африки).	14	4	4	-	6							
Тема 10. Країнознавча характеристика країн Австралії та Океанії (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Австралії та Океанії).	12	4	4	-	4							
Курсова робота	30				30							
Разом за розділом 2	120	32	24	-	30	34						
Усього годин:	240	64	48	-	30	98						

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Країнознавство як наука та учбова дисципліна.	6
2	Просторово-територіальна організація держав світу. Поняття держави.	6
3	Держава в політичній системі суспільства	6
4	Регіональний поділ світу. Держава як учасник міжнародних відносин.	6
5	Країнознавча характеристика України (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем України).	4
6	Країнознавча характеристика країн Європи (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Європи).	4
7	Країнознавча характеристика країн Азії (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Азії).	4

8	Країнознавча характеристика країн Північної та Південної Америки (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Північної та Південної Америки).	4
9	Країнознавча характеристика країн Африки (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем Африки).	4
10	Країнознавча характеристика країн Австралії та Океанії (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Австралії та Океанії).	4
	Разом	48

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Країнознавство як наука та учбова дисципліна. <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою, конспектування тез, підготовка доповідей, презентації	16
2	Просторово-територіальна організація держав світу. Поняття держави. <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою, конспектування тез, підготовка доповідей, презентації	16
3	Держава в політичній системі суспільства. <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою, конспектування тез, підготовка доповідей, презентації	16
4	Регіональний поділ світу. Держава як учасник міжнародних відносин. <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою, конспектування тез, підготовка доповідей, презентації	16
5	Країнознавча характеристика України (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем України). <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою, конспектування тез, підготовка доповідей, презентації	6
6	Країнознавча характеристика країн Європи (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Європи). <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою, конспектування тез, підготовка доповідей, презентації	6
7	Країнознавча характеристика країн Азії (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Азії). <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою, конспектування тез, підготовка доповідей, презентації	6

8	Країнознавча характеристика країн Північної та Південної Америки (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Північної та Південної Америки). <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою, конспектування тез, підготовка доповідей, презентації	6
9	Країнознавча характеристика країн Африки (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем Африки). <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою, конспектування тез, підготовка доповідей, презентації	6
10	Країнознавча характеристика країн Австралії та Океанії (в т.ч. загальна характеристика державного устрою, політичної, економічної, соціальної та правової систем країн Австралії та Океанії). <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою, конспектування тез, підготовка доповідей, презентації	6
11	Курсова робота	30
	Разом	128

6. Індивідуальні завдання

Навчальним планом передбачено написання та захист курсової роботи з дисципліни «Країнознавство». Студент самостійно обирає будь-яку країну світу та в курсовій роботі дає її краєзнавчу та державно-правову характеристику: історія, культура, релігія та традиції, географічне положення, державний устрій, політична, економічна, соціальна та правова система, міжнародні відносини, участь в міжнародних організаціях тощо.

Вимоги до написання та оформлення роботи:

1. Структура курсової роботи складається з

- Титульного аркушу
- Змісту або плану
- Вступу
- Основної частини, що складається з 2-3-х розділів
- Висновків
- Списку використаних джерел
- Додатків (якщо необхідно)

2. Обсяг курсової роботи повинен складати 30-35 сторінок машинописного тексту. Кількість джерел - не менш 20. Скорочення слів в тексті не припускається, за виключенням офіційно встановлених аббревіатур (США, МЗС, РФ тощо).

3. Робота виконується на стандартних аркушах білого паперу формату А-4 (розмір 210x297). Текст роботи виконується на одній сторінці листка.

4. Робота друкується в текстовому редакторі Microsoft Word, шрифтом Times New Roman № 14, через 1,5 інтервали, абзацний відступ дорівнює 1.25 см. Вирівнювання тексту по ширині. Текст без переносів.

5. Розмір полів: ліве - 3 см, верхнє та нижнє - 2 см, праве - 1 см.

6. Нумерація сторінок ставиться у верхньому правому куті. Титульний аркуш і план (зміст) не нумеруються але в загальну нумерацію входять. Відповідно, нумерація розпочинається із Вступу і його сторінка 3.

7. Текст вступу, кожного розділу, висновків друкуються з нової сторінки.

8. Посилання по тексту робиться в квадратних скобках, в яких перша цифра - це номер джерела у списку, а друга - номер сторінки. Наприклад: [11. 49].

Максимальний бал при написанні та захисті курсової роботи складає 20 балів.

7. Методи контролю

При вивченні дисципліни «Країнознавство» застосовуються наступні методи контролю: усний, письмовий та тестовий.

Контроль з дисципліни складається з поточного контролю, який проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на практичних заняттях та лекціях, у формі виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі тестування тощо. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення оцінки, при проведенні екзамену вони враховуються при визначенні підсумкової оцінки з дисципліни.

Засвоєння тем (поточний контроль) контролюється на семінарських заняттях відповідно до конкретних цілей, засвоєння змістових розділів (проміжний контроль) - на семінарських підсумкових заняттях. Застосовується такі засоби діагностики рівня підготовки студентів: тестові завдання (поточний контроль складається з 80 тестових завдань по темам першого розділу (2 контрольних роботи по 40 тестів) та 40 тестових завдань по темам другого розділу (1 контрольна робота); підсумковий контроль складається з 40 тестових питань.

Поточний та підсумковий контроль є складовою частиною системи організації навчального процесу. Завданням такого контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок студентів, набутих під час засвоєння окремого розділу дисципліни. Розділ - це логічно завершена частина теоретичного та практичного навчального матеріалу з навчальної дисципліни. Кожен окремий розділ включає в себе семінарські заняття, заняття для самостійної роботи, письмові контрольні роботи тощо. Підсумкова оцінка за розділом - це сума балів, отриманих студентом за виконання всіх видів робіт, передбачених цим розділом.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять. Сума балів які студент денної форми навчання може набрати за поточними контролями, дорівнює «60».

Розрахункова шкала для оцінювання роботи студентів на семінарських заняттях в третьому семестрі:

Кількість балів	Критерії оцінювання
45-60	Систематичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність пропусків занять без поважної причини, відпрацювання тем семінарських
	занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного семінарського заняття, висока активність роботи на семінарському занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, вміння мислити абстрактно і узагальнено, здатність публічно представити матеріал.
31-44	Систематичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність пропусків занять без поважних причин, відпрацювання тем семінарських занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного семінарського заняття, висока активність роботи на семінарському занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді з несуттєвими помилками при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, здатність публічно представити матеріал

26-30	Наявність пропущених лекцій та семінарських занять, відпрацювання тем пропущених семінарських занять, виконання завдань до кожного семінарського заняття, активна робота на семінарських заняттях, засвоєння основних положень курсу, допущення декількох незначних помилок при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
21-25	Наявність пропущених лекцій та семінарських занять, відпрацювання тем пропущених та семінарських занять, епізодична відсутність виконання завдань, участь у роботі на семінарських заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу, неповні відповіді при виконанні завдань, складності при визначенні теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
16-20	Несистематичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність на заняттях без поважних причин, наявність декількох невідпрацьованих тем пропущених семінарських занять, епізодична відсутність виконаних завдань, участь у роботі на семінарських заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення помилок при виконанні завдань, великі складності при визначенні теоретичних питань на які розраховані завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
11-15	Епізодичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність на заняттях без поважної причини, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та семінарських занять. епізодична відсутність виконаних завдань, пасивна робота на семінарських заняттях (участь у роботі останніх лише за наявності стимулу з боку викладача), наявність певного уявлення щодо матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення значної кількості помилок при виконання завдання, невміння визначити теоретичні питання, на які розраховано завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
6-10	Систематичні пропуски лекцій та семінарських занять без поважних причин, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та семінарських занять. систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на семінарських заняттях, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдань, нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання.
0-5	Систематичні пропуски лекцій та семінарських занять без поважних
	причин, теми пропущених лекцій та семінарських занять не відпрацьовані, систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на семінарських заняттях, відсутність знань, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдання. Нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання, невміння публічно представити матеріал.

Розрахункова шкала для оцінювання роботи студентів на семінарських заняттях в четвертому семестрі:

Кількість балів	Критерії оцінювання
36-40	Систематичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність пропусків занять без поважної причини, відпрацювання тем семінарських занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного семінарського заняття, висока активність роботи на семінарському занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які

	розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, вміння мислити абстрактно і узагальнено, здатність публічно представити матеріал.
31-35	Систематичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність пропусків занять без поважних причин, відпрацювання тем семінарських занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного семінарського заняття, висока активність роботи на семінарському занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді з несуттєвими помилками при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, здатність публічно представити матеріал
26-30	Наявність пропущених лекцій та семінарських занять, відпрацювання тем пропущених семінарських занять, виконання завдань до кожного семінарського заняття, активна робота на семінарських заняттях, засвоєння основних положень курсу, допущення декількох незначних помилок при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
21-25	Наявність пропущених лекцій та семінарських занять, відпрацювання тем пропущених та семінарських занять, епізодична відсутність виконання завдань, участь у роботі на семінарських заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу, неповні відповіді при виконанні завдань, складності при визначенні теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
16-20	Несистематичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність на заняттях без поважних причин, наявність декількох невідпрацьованих тем пропущених семінарських занять, епізодична відсутність виконаних завдань, участь у роботі на семінарських заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення помилок при виконанні завдань, великі складності при визначенні теоретичних питань на які розраховані завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
11-15	Епізодичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність на заняттях без поважної причини, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та семінарських занять. епізодична відсутність виконаних завдань, пасивна робота на семінарських заняттях (участь у роботі останніх лише за наявності стимулу з боку викладача), наявність певного уявлення щодо матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення значної кількості помилок при виконанні завдання, невміння визначити теоретичні питання, на які розраховано завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
6-10	Систематичні пропуски лекцій та семінарських занять без поважних причин, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та семінарських занять. систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на семінарських заняттях, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдань, нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання.
0-5	Систематичні пропуски лекцій та семінарських занять без поважних причин, теми пропущених лекцій та семінарських занять не відпрацьовані, систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на семінарських заняттях, відсутність знань, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдання. Нездатність

	визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання, невміння публічно представити матеріал.

Схема нарахування балів за курсову роботу

Кількість балів	Критерії оцінювання
16-20	зміст контрольної роботи відповідає темі і розкриває її повною мірою, структура роботи та її оформлення повністю відповідають встановленим вимогам;
11-15	– зміст контрольної роботи відповідає темі і розкриває її значною мірою, структура роботи та її оформлення відповідають встановленим вимогам;
6-10	зміст контрольної роботи відповідає темі, але розкриває її частково, структура роботи та її оформлення значною мірою відповідають встановленим вимогам;
0-5	зміст контрольної роботи не відповідає темі і не розкриває її сутності, структура роботи та її оформлення не відповідають встановленим вимогам.

Семестровий підсумковий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень студента. Він проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному цією робочою програмою дисципліни.

Оцінювання знань та умінь студентів при підсумковому контролі здійснюється відповідно до наступних критеріїв:

Кількість балів	Критерії оцінювання
35-40	Студент цілком і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.
29-34	Студент достатньо повно і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує термінологією і поняттями, демонструє знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.
18-28	Студент розкрив питання у загальних рисах, але спостерігаються деякі упущення при відповіді на питання, обґрунтування неточні. Не підтверджуються достатньо обґрунтованими доказами.
10-17	Студент розкрив питання у загальних рисах, розуміє їхню сутність, намагається робити висновки, але при цьому слабко орієнтується в джерелах, припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно.
0-9	Студент не в змозі дати відповідь на поставлені запитання, або відповідь не правильна, не розуміє суть питання. Не ознайомлений з джерелами. Не може зробити висновків.

Сумарна оцінка за вивчення дисципліни розраховується як сума оцінок та балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю. Загальна сума балів семестрового та підсумкового контролю складає «100».

Підсумковий контроль засвоєння розділів дисципліни здійснюється по їх завершенню на підсумкових заняттях. Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння окремих розділів.

Семестровий підсумковий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень студента. Він проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрових заліку та екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному цією робочою програмою дисципліни.

Сумарна оцінка за вивчення дисципліни розраховується як сума оцінок та балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю. Загальна сума балів семестрового та підсумкового контролю складає «100».

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на заліку та екзамені студент на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання / продовження дії **обставин непоборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти **залік та екзамен в тестовій формі** (білет містить 40 тестових завдань, здобувач одержує 1 бал за кожну вірну відповідь) **дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Країнознавство», режим доступу: <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=2748>

8. Схема нарахування балів

3-й семестр

Поточний контроль та самостійна робота					Залікова робота	Сума
Розділ 1				Разом		
T1	T2	T3	T4			
15	15	15	15	60	40	100

T1, T2 ... - теми розділів.

4-й семестр

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання								Екзамен	Сума
Розділ 2						Індивідуальне завдання (курсова робота)	Разом		
T1	T2	T3	T4	T5	T6				
7	7	7	7	7	5	20	60	40	100

T1, 2 ... - теми розділів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 - 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література

1. Дорошко М.С. Країнознавство. Країни СНД і Балтії: Навчальний посібник. - Чернівці: Книги - XXI, 2008. - 308 с.
2. Дубович І. А. Країнознавчий словник-довідник / І. А. Дубович. - 5-е вид., переробл. і допов. - К.: Знання, 2008. - 839 с.
3. Ігнат'єв П. М. Країнознавство. Країни Азії: Навч. посібник. — 2-е вид. - Чернівці : Книги-XXI, 2006. - 424 с.
4. Канада: Навч. посібник до курсу „Країнознавство„ / Ніжинський держ. педагогічний ун-т ім. Миколи Гоголя / Н. М. Жилко (уклад., В. О.Коваленко. - Ніжин : Видавництво НДПУ ім. М.Гоголя, 2003. - 175с.
5. Країнознавство: підручник / В.П.Крижанівський, М.С. Дорошко, , В.І. Головченко та ін.; за ред. проф. Дорошка М.С. - 2-ге вид., переробл. і доповн. - К.: Знання, 2012. - 439 с.+16 с. (карти)
6. Країнознавство. Країни СНД, Європи і Північної Америки: Навч. посіб. / М.С.Дорошко, Р.А.Кривонос, В.П.Крижанівський, Н.Ф.Сербіна. - К.: Ніка-Центр, 2009. - 312 с
7. Країнознавство. Країни пострадянського простору, Європи та Північної Америки: навч. посіб. / Дорошко М.С., Крижанівський В.П., Кривонос Р.А., Сербіна Н.Ф. - К.: ВПЦ «Київський університет», 2012. - 335 с.
8. Країнознавство: підручник / за ред. М. С. Дорошка. - 2-ге вид., переробл. і допов. - К. : Знання, 2012. - 439 с.
9. Країнознавство. Частина І. Культура народів слов'янських країн: Навчальний посібник/ Ю.М. Алексєєв, В.І. Наулко, Н.В. Руденко К.: Київський славістичний університет, 2002. - 121 с.
10. Крижанівський В. П. Об'єкт і предмет країнознавства: кут зору міжнародника / В. П. Крижанівський // Актуальні проблеми міжнародних відносин. - К., 2009. - Вип. 86, ч. 1. - С. 23-28.
11. Масляк П.О. Країнознавство: Підручник. - К.: Знання, 2008. - 292 с.
12. Страноведение: учебник / Дорошко Н.С., Есдаулетова А.М., Крыжановский В.П. и др. (под. ред Н.С. Дорошко). - Астана, 2012. - 504 с.

Допоміжна література

1. Афанасьєва М. В. Правовые системы современного мира // Право и образование. - 2008. - N 2. - С. 80-84.
2. Блій Г. Географія: світи, регіони, концепти / Г. Блій, П. Муллер, О. Шаблій. - К. : Либідь, 2004. - 740 с.
3. Будз М.Д., Мартинюк В.О., Постоловський Р.М, Троян С.С. Комплексне країнознавство (основні поняття, категорії, країни, персоналії): Словник-довідник. - Київ, 2003. - 256 с.
4. Бураков Ю, Питльована Л. Нариси історії Англії нового часу: Навч. посібник з курсу «Країнознавство» для студ. вищих навч. закл.. - Л. : Центр Європи, 2003. - 128 с.
5. Весь мир: страны и столицы : энцикл. справ. / авт.-сост.: Т. Л. Шереметьева, Т. О. Рагозина. - Минск : Харвест, 2004. - 976 с.
6. Головченко В.І. Нова історія Азії та Африки: колоніальний Схід (кінець XIX - друга третина XX ст.). - К.: Либідь, 2010. - 520 с.
7. Гура В. Момент істини. “Війни 11 вересня”: Афганістан, Ірак... // Політика і час. - 2003. - № 4.
8. Гусаков В. Еволюція визначальних чинників зовнішньої політики Ісламської Республіки Іран // Людина і політика. - 2002. - № 4.
9. Гусаков В. Ізраїльсько-єгипетський та ізраїльсько-палестинський досвід врегулювання близькосхідного конфлікту. (Історія та перспективи) // Людина і політика. - 2003. - № 1.

10. Давид Р. Основные правовые системы современности / Давид Р. - М.: Международные отношения, 1998. - 399 с.
11. Жилко Н. М. Сполучені Штати Америки: Навч. посібник до курсу „Країнознавство” / Ніжинський держ. педагогічний ун-т ім. Миколи Гоголя. — Ніжин : НДПУ ім.М.Гоголя, 2003. - 250 с.
12. Козицький А. Новітня історія країн Азії та Африки (1918-1999): Курс лекцій. - Львів, 2000.
13. Міжнародні відносини та світова політика / Кер. авт. колективу В.Ю. Крушинський; за ред. В.А.Манжолі. - К.: ВПЦ «Київський університет», 2010. - 863 с.
14. Міжнародні відносини ХХ століття: Навчальний посібник. / О.А.Коппель, О.С. Пархомчук, 3-є видання. - К.: ФАДА, ЛТД, 2008. - 280 с.
15. Международная энциклопедия «Страны и их объединения (география, история, религия, власть, экономика, социальная сфера)». Под науч. ред. проф. Севрука М.А. - М., 2001.
16. Новейшая история стран Азии и Африки. XX век: Учебник для студ. Высш. учеб. заведений: в 3 ч. /Под ред. А.М. Родригеса. - М., 2001
17. Політична географія і геополітика : навч. посіб. - К. : Либідь, 2007. - 255 с.
18. Правовые системы стран мира. Энциклопедический справочник. Под ред. Сухарева А.Я. 3-е изд., перераб. и доп. - М.: Норма, 2003. — 976 с.
19. Рукомеда Р., Севекіна О. Аргентина потрапляє в шторм. Повчальна історія економічного краху // Політика і час. - 2002. - № 3.
20. Рукомеда Р., Севекіна О. Бразилія: під фінансовим пресингом // Політика і час. - 2003. - № 1.
21. Страны мира: Полный универсальный информационный справочник. М.: - 2001, - 720 с.
22. Юрківський В. М. Країни світу : довідник / В. М. Юрківський. - 2-е вид. - К. : Либідь, 2001. - 368 с.
23. Яковенко Н.Л. Велика Британія в міжнародних організаціях. - К. : ВПЦ «Київський університет», 2011. - 400 с.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. <http://moyaosvita.ccm.ua/geografija/dzherela-infotmacii-u-kiaihoznavstva-i-turizmi/>
2. http://eh.tvvo.org.ua/aulhots/Halushko_Kvrvlc/Kiainciznavstvo_Istotiiia_Bivtanii_u_staro_davniu_ta_serednovi_chnu_dcbu/
3. http://pitduchniki.ccm.ua/11100111/lurizm/priloda_kravini
4. www.iir.edu.ua/uploadsfiles/krainozn_np_2013_modern.pdf
5. [littlj/\lasiwrinka<oiniiaiuuaiticloa\toiska-na\elialna-pi>\)grama-kraviiKvna\st\melikoJitml](http://littlj/\lasiwrinka<oiniiaiuuaiticloa\toiska-na\elialna-pi>)grama-kraviiKvna\st\melikoJitml)

11. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

1. В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:
2. — дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;
3. — дистанційно на платформі Moodle (<https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=2748>) проводяться практичні

(семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;

4. – аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 35-40% практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

5. Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборобою відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) **скласти залік та екзамен в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Країнознавство», режим доступу:

<https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=2748>.

12. Перелік питань до заліку та екзамену

Перелік питань до заліку

1. Предмет, метод та завдання країнознавства.
2. Об'єкт вивчення країнознавства.
3. Підходи до вивчення країнознавства.
4. Головні завдання країнознавства.
5. Країнознавство як наука.
6. Роль країнознавства у сфері зовнішніх економічних та політичних зв'язків.
7. Географічне положення держав світу.
8. Основні теорії походження держави (договірна, патріархальна, класова).
9. Основні теорії походження держави (психологічна, теорія насильства, теологічна, біологічна).
10. Історичні типи держави.
11. Поняття та ознаки держави (територія держави, її населення та інші).
12. Функції держави.
13. Сутність сучасної держави.
14. Поняття суверенітету держави.
15. Поняття суверенітету народу.
16. Поняття суверенітету нації.
17. Громадянське суспільство та держава.
18. Поняття громадянського суспільства та його ознаки.
19. Політична система суспільства та держава.
20. Елементи політичної системи суспільства.
21. Поняття та структура форми держави. Види державного правління.
22. Конституційна монархія як форма державного правління.
23. Парламентська республіка як форма правління.
24. Президентська республіка як форма правління.
25. Абсолютна монархія як форма державного правління.
26. Поняття та види форми державного устрою держави.
27. Унітарна держава: поняття, ознаки, приклади.
28. Федерація: поняття, ознаки, приклади.
29. Конфедерація та союз: поняття, ознаки, приклади.
30. Поняття та види політичного режиму держави.
31. Демократичний політичний режим держави: поняття, ознаки, приклади.
32. Авторитарний політичний режим держави: поняття, ознаки, приклади.
33. Поняття партії та види партійних систем світу.
34. Поняття референдуму та його види.
35. Пропорційна виборча система: поняття, ознаки, приклади.
36. Мажоритарна виборча система: поняття, ознаки, приклади.

37. Поняття та види виборчих систем.
38. Поняття та види політичних партій.
39. Функції політичних партій.
40. Поняття виборчого права (суб'єктивне та об'єктивне). Значення виборів.

Перелік питань до екзамену:

1. Предмет, метод та завдання країнознавства.
2. Об'єкт вивчення країнознавства.
3. Підходи до вивчення країнознавства.
4. Головні завдання країнознавства.
5. Країнознавство як наука.
6. Роль країнознавства у сфері зовнішніх економічних та політичних зв'язків.
7. Географічне положення держав світу.
8. Основні теорії походження держави (договірна, патріархальна, класова).
9. Основні теорії походження держави (психологічна, теорія насильства, теологічна, біологічна).
10. Історичні типи держави.
11. Поняття та ознаки держави (територія держави, її населення та інші).
12. Функції держави.
13. Сутність сучасної держави.
14. Поняття суверенітету держави.
15. Поняття суверенітету народу.
16. Поняття суверенітету нації.
17. Громадянське суспільство та держава.
18. Поняття громадянського суспільства та його ознаки.
19. Політична система суспільства та держава.
20. Елементи політичної системи суспільства.
21. Поняття та структура форми держави. Види державного правління.
22. Конституційна монархія як форма державного правління.
23. Парламентська республіка як форма правління.
24. Президентська республіка як форма правління.
25. Абсолютна монархія як форма державного правління.
26. Поняття та види форми державного устрою держави.
27. Унітарна держава: поняття, ознаки, приклади.
28. Федерація: поняття, ознаки, приклади.
29. Конфедерація та союз: поняття, ознаки, приклади.
30. Поняття та види політичного режиму держави.
31. Демократичний політичний режим держави: поняття, ознаки, приклади.
32. Авторитарний політичний режим держави: поняття, ознаки, приклади.
33. Поняття партії та види партійних систем світу.
34. Поняття референдуму та його види.
35. Пропорційна виборча система: поняття, ознаки, приклади.
36. Мажоритарна виборча система: поняття, ознаки, приклади.
37. Поняття та види виборчих систем.
38. Поняття та види політичних партій.
39. Функції політичних партій.
40. Поняття виборчого права (суб'єктивне та об'єктивне). Значення виборів.
41. Країнознавча характеристика республіки Молдова (географічне положення, населення, економічний розвиток).
42. Країнознавча характеристика республіки Білорусь (географічне положення, населення, економічний розвиток).

43. Країнознавча характеристика України (географічне положення, населення, економічний розвиток).
44. Країнознавча характеристика Німеччини (географічне положення, населення, економічний розвиток).
45. Країнознавча характеристика Канади (географічне положення, населення, економічний розвиток).
46. Країнознавча характеристика республіки Куба (географічне положення, населення, економічний розвиток).
47. Країнознавча характеристика Великобританії (географічне положення, населення, економічний розвиток).
48. Країнознавча характеристика Франції (географічне положення, населення, економічний розвиток).
49. Країнознавча характеристика Сполучених Штатів Америки (географічне положення, населення, економічний розвиток).
50. Країнознавча характеристика Японії (географічне положення, населення, економічний розвиток).
51. Країнознавча характеристика КНР (географічне положення, населення, економічний розвиток).
52. Країнознавча характеристика Мексики (географічне положення, населення, економічний розвиток).
53. Державний устрій України.
54. Державний устрій республіки Білорусь.
55. Державний устрій Німеччини.
56. Державний устрій Франції.
57. Державний устрій Великобританії.
58. Державний устрій США.
59. Державний устрій Японії.
60. Державний устрій Республіки Куба.
61. Державний устрій Республіки Молдова.
62. Державний устрій КНР.
63. Система державних органів України.
64. Система державних органів в Республіці Білорусь.
65. Система державних органів в Республіці Молдова.
66. Система державних органів у Франції.
67. Система державних органів в Німеччині.
68. Система державних органів в Японії.
69. Система державних органів в КНР.
70. Система державних органів в США.
71. Система державних органів Мексики.
72. Законодавча влада Японії (порядок обрання, повноваження та строк дії).
73. Законодавча влада КНР (порядок обрання, повноваження та строк дії).
74. Законодавча влада Великобританії (порядок обрання, повноваження та строк дії).
75. Система державних органів Великобританії.
76. Законодавча влада України (порядок обрання, повноваження та строк дії).
77. Законодавча влада США (порядок обрання, повноваження та строк дії).
78. Законодавча влада Франції (порядок обрання, повноваження та строк дії).
79. Законодавча влада Німеччини (порядок обрання, повноваження та строк дії).
80. Законодавча влада Республіки Білорусь (порядок обрання, повноваження та строк дії).
81. Законодавча влада Республіки Куба (порядок обрання, повноваження та строк дії).
82. Законодавча влада Республіки Молдова (порядок обрання, повноваження та строк їх дії).

83. Виконавча влада України (порядок призначення, повноваження та строк їх дії).
84. Виконавча влада Республіки Білорусь (порядок призначення, повноваження та строк їх дії).
85. Виконавча влада Республіки Молдова (порядок призначення, повноваження та строк їх дії).
86. Виконавча влада Великобританії (порядок призначення, повноваження та строк їх дії).
87. Виконавча влада США (порядок призначення, повноваження та строк їх дії).
88. Виконавча влада КНР (порядок призначення, повноваження та строк їх дії).
89. Виконавча влада Японії (порядок призначення, повноваження та строк їх дії).
90. Виконавча влада Франції (порядок призначення, повноваження та строк їх дії).
91. Виконавча влада Німеччини (порядок призначення, повноваження та строк їх дії).
92. Адміністративно-територіальний устрій та місцеве самоврядування в Україні.
93. Адміністративно-територіальний устрій та місцеве самоврядування в Японії.
94. Адміністративно-територіальний устрій та місцеве самоврядування в Німеччині.
95. Адміністративно-територіальний устрій та місцеве самоврядування Франції.
96. Адміністративно-територіальний устрій та місцеве самоврядування США.
97. Адміністративно-територіальний устрій та місцеве самоврядування КНР.
98. Адміністративно-територіальний устрій та місцеве самоврядування Великобританії.
99. Адміністративно-територіальний устрій та місцеве самоврядування в країнах СНД.
100. Конституції країн світу: загальна характеристика, основні положення, приклади.